

Anti-pestprotocol IJdoornschool

Doel

Het anti-pestprotocol heeft als doel om een veilige omgeving te creëren waarin pesten wordt voorkomen, herkend en aangepakt, zodat alle kinderen in hun basisschoolperiode zich veilig voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door duidelijke regels en afspraken (binnen en buiten de school) willen we in samenwerking met ouders hiervoor zorg dragen. Begrip en respect zijn hierin voor ons kernwaarden. Het is voor ons allen van groot belang dat alle leerlingen met plezier naar school gaan.

Wet veiligheid op school

Deze wet verplicht scholen om zich in te spannen om pesten tegen te gaan en te zorgen voor een veilige school. In deze wet staat dat de school:

- Een sociaal veiligheidsbeleid moet uitvoeren.
- Twee taken binnen het onderwijsteam moeten beleggen. Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren.
- De beleving van veiligheid en welzijn van hun leerlingen moeten volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Vreedzaam

Als school werken wij met Vreedzaam. Dit is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin alle kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn. Deze interventiemethode helpt om het pesten te stoppen en in de toekomst te voorkomen.

[Kwaliteitskaart Vreedzaam](#) [Regels Vreedzaam](#) [Kwaliteitskaart burgerschap](#)

Anti-pest coördinator en aanspreekpunt

De coördinator van het anti-pestbeleid is een deskundige in het aanpakken van pesten. De coördinator fungeert als klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan. Ook is de coördinator verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid op school.

Voorbeeldtaken zijn:

- Zorgen dat schoolveiligheid en pesten op de agenda staan
- Zorgen voor de ontwikkeling van schoolregels, afspraken over pesten, inclusief sanctiebeleid
- Zorgen dat de schoolregels levend zijn
- Zorgen dat er een actueel anti-pestprotocol is
- Zorgen dat preventie maatregelen worden genomen om de veiligheid te vergroten.
- Vragen beantwoorden, advies geven en zorgen dat leraren weten hoe te handelen in een pestsituatie.
- Zorgen dat het team actuele kennis heeft over pesten en groepsprocessen en zorgen dat het team weet hoe preventief te handelen.
- Adviseren en informeren over de inzet van anti-pestprogramma's en lessen over pesten.

Aanspreekpunt pesten is een persoon binnen de school die er voor leerlingen is die te maken krijgen met pesten en voor ouders die zich hierover zorgen maken. Het aanspreekpunt is er ook voor diegenen die dit niet kenbaar durven maken of kunnen bij bijvoorbeeld hun eigen leerkracht.

Voorbeeldtaken zijn:

- Samen met het kind en/of de ouders brengt het aanspreekpunt het pestgedrag in kaart en wordt bekeken welke acties mogelijk en wenselijk zijn om de situatie op te kunnen lossen. Het aanspreekpunt ondersteunt bij het in gang zetten van de gewenste oplossing. Hierbij zal de anti-pestcoördinator een rol spelen.
- Checken of de afspraken zijn nagekomen en het pesten is gestopt (nazorg).

Op dit moment is Annerieke Broekhoff zowel aanspreekpunt als coördinator en kunnen ouders, leerlingen en leerkrachten met zorgen bij haar terecht.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is inschakeling van een extern vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Innoord heeft tevens een extern vertrouwenspersoon; Bianca Vlaar.

Plagen en Pesten

Pestgedrag is herhaald, opzettelijk gedrag waarbij iemand pijn wordt gedaan, geïntimideerd, buitengesloten of vernederd. Dit gebeurt vaak vanuit een machtspositie. Het kan verbaal, non-verbaal, fysiek of online zijn en veroorzaakt psychische schade zoals angst en/of eenzaamheid. Een verschil tussen pesten en plagen is dat pesten structureel voorkomt. Plagen gebeurt sporadisch en meestal in een gelijkwaardige relatie. De interactie is kortdurend en heeft geen ernstige gevolgen. Plagen zien wij als een speelse vorm van communicatie tussen kinderen. Het gebeurt vaak wederzijds en zonder kwade bedoelingen.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Pestgedrag is niet toegestaan.

Vormen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- negatieve opmerkingen maken over een klasgenoot
- iemand voortdurend ergens de schuld van geven
- isoleren/buitensluiten
- buiten school opwachten (bedreigen)
- op weg naar huis achterna lopen/rijden
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- fysiek geweld
- digitaal pesten

Digitaal pesten

Online pesten (cyberpesten) is een vorm van pesten waarbij gebruik wordt gemaakt van technologie zoals sociale media, berichtenapps, e-mail en online games. Het kan vele vormen aannemen, zoals beledigende berichten sturen, geruchten verspreiden, persoonlijke informatie zonder toestemming openbaar maken of het slachtoffer belachelijk maken via digitale platforms. Cyberpesten vindt dus niet fysiek plaats. Cyberpesten gebeurt vaak buiten school. Het ruziën en pesten gaat op school vaak door. Schoolresultaten kunnen hieronder lijden. Er ontstaat een onveilig klimaat. Het is een groeiend probleem, daarom is een aanvulling op het huidige anti-pestprotocol van belang. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak. (zie stappenplan hieronder) Hoewel de school niet verantwoordelijk is voor gedrag na schooltijd, zal de school interveniëren wanneer online gedrag buiten schooltijd zorgt voor een onveilige situatie binnen de school.

Specifieke voorbeelden zijn (anonieme) berichten versturen via chat, Twitter, Facebook, Whatsapp, Snapchat, Instagram, sms waarin wordt gescholden, waarin wordt geroddeld of bedreigingen worden geuit, het (ongevraagd) plaatsen van foto's van mobieltjes of beelden van een webcam op internet, privégegevens van iemand op een site plaatsen, wachtwoorden of credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen versturen of het versturen van een e-mail bom.

Verskil tussen traditioneel pesten en cyberpesten zijn:

- Het stopt nooit: Het kan op elk moment doorgaan, zelfs als het slachtoffer thuis is, wat de impact extra zwaar maakt.
- Het is openbaar: Pesters kunnen een groot publiek bereiken via sociale media, wat de vernedering van het slachtoffer versterkt.
- Het is anoniem: Dankzij nepaccounts kunnen daders vaak anoniem blijven, waardoor het lastig wordt om hen te confronteren.

Hoe willen wij daarmee omgaan?

Pesten komt ook aan de orde tijdens de lessen van Vreedzaam. Het wordt indien nodig in de groep besproken. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen. Hiervoor worden de gangbare schoolregels gehanteerd; deze zijn in alle klassen, gangen en andere ruimtes in school zichtbaar opgehangen.

We besteden aandacht aan mediawijsheid. Er worden lessen gegeven in mediawijsheid door een mediacoach. We maken de kinderen bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten. De afgelopen jaren is er een trend zichtbaar mbt digitaal pesten. Dit is op school merkbaar. Leerlingen krijgen vanaf groep 7 les in mediawijsheid. Ook ouders betrekken we bij social media om gezamenlijk hier meer zorg voor te dragen. Wij wijzen ouders op advies vanuit de [Rijksoverheid](#) om te wachten met social media tot 15 jaar.

De school werkt met een gedragsprotocol om gewenst gedrag te stimuleren. Ook werkt de school met een escalatieladder om een eenduidig beleid te hanteren op gedrag. Zie hier ons [Gedragsprotocol](#)

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer leerlingen een conflict met elkaar hebben, stimuleren we eerst om het zelf op te lossen, eventueel met hulp van een getrainde mediator. Mediatoren zijn leerlingen van groep 6 tot en met 8 die getraind zijn om te ondersteunen bij het oplossen van conflicten. Een mediator volgt een stappenplan om kinderen te helpen om tot een oplossing te komen. Wanneer leerlingen ruzie hebben of er is een situatie waarin gepest wordt, zal de leerkracht het aanspreekpunt zijn en het gesprek voeren met de betrokkenen. Dan zien we dat de situatie te onveilig is om leerlingen zelf op te laten lossen of een mediator te laten helpen. Onder een conflict verstaan wij een meningsverschil. Een ruzie is wanneer een conflict uit de hand is gelopen en leerlingen dit niet meer zelf constructief kunnen oplossen.

Als leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten geldt het volgende stappenplan;

Stap 1:

De leerling(en) melden ruzie of pestgedrag bij de desbetreffende leerkracht.

Stap 2:

De leerkracht voert gesprekken met de betrokken partijen en achterhaalt wat er daadwerkelijk speelt of heeft plaatsgevonden. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties. Sancties kunnen bestaan uit een time-out of interne schorsing. (zie [Gedragsprotocol](#))

Stap 3:

De leerkracht brengt de ouders op de hoogte (zowel slachtoffer als dader(s)).

Stap 4:

De leerkracht registreert het incident in Parnassys met ondernomen acties en afspraken.

Stap 5:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht contact op met het aanspreekpunt binnen de school voor eventueel advies en tips. IB en directie worden ook op de hoogte gebracht.

Het kan voorkomen dat de leerling pestgedrag niet durft te melden bij de eigen leerkracht en dat dit direct gebeurt bij het aanspreekpunt. Dan zal het aanspreekpunt deze stappen ondernemen.

Door het registreren van incidenten, houden we trends (veel voorkomend pestgedrag) bij en kunnen we als school hierop handelen.

Stap 6:

Bieden van nazorg.

Er worden evaluatiegesprekken gehouden met de betrokkenen om de veiligheid te borgen (na 2 weken en na 6 weken). We controleren hoe het met de betrokken leerlingen gaat. De anti-pestcoördinator voert deze gesprekken.

Er worden nooit stappen gezet zonder dat de gepeste leerling daarvan weet en eraan toe is.

Uitgangspunt is dat de gepeste leerling zich weer veilig genoeg voelt om aan het pestprobleem te werken.

De school heeft altijd als uitgangspunt een 2-sporenbeleid: begeleiding van de gepeste én begeleiding van de pester. Begeleiding van de gepeste leerling kan op verschillende manieren gebeuren. Allereerst vinden wij het belangrijk om medeleven te tonen en te luisteren (hoe en door wie wordt er gepest). We gaan na hoe de leerling zelf reageert en hiermee omgaat en geven tools om bijvoorbeeld weerbaarder te worden. We geven mee dat het pesten niet de schuld is van de gepeste dit in verband met het zelfvertrouwen. Samen met de leerling bespreken we welke stappen er genomen kunnen worden (bijv. in de groep bespreekbaar maken, extra toezicht tijdens buitenspelen)

Begeleiding van de pester kan op andere manieren plaatsvinden. Ook met de pester worden gesprekken gevoerd met als doel om het pesten onmiddellijk te laten stoppen. We proberen de reden van het pesten of de ruzie te vinden. We vinden het belangrijk om het effect van zijn/haar gedrag duidelijk te maken en opties te bespreken wat de pester gaat doen om het geheel te herstellen. Met als doel om weer netjes met elkaar om te gaan en het vertrouwen te herstellen. We maken ook duidelijk dat pesten verboden is in en om de school: pesten wordt niet getolereerd, in geen enkele situatie. We brengen ouders op de hoogte van het gedrag en eventueel schakelen we hulp in; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; GGD; OKT. Dit gaat via de IB.

Adviezen voor ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Probeer uw eigen emoties in de hand te houden. U loopt anders kans dat uw kind gaat denken: Ik vertel het thuis maar niet, papa of mama wordt er ook verdrietig van. Dit heb je vooral bij oudere kinderen.
- Neem uw kind serieus.
- Ga kijken in spelsituaties. Waak alleen voor overbescherming, dit werkt averechts.
- Lees boeken/bekijk DVD's over het onderwerp.
- Geef informatie, boeken etc. aan uw kind.
- Laat uw kind alles van zich afschrijven.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht of het aanspreekpunt bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect en zelfvertrouwen vergroot worden of weer terugkomen. Steunen en belonen!
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Misschien kan hij/zij daar in uitblinken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt en dat hij/zij niet de enige is.
- Laat uw kind deelnemen aan een sociaal-vaardigheidstraining of weerbaarheidstraining.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus en blijf praten met elkaar
- Keur het gedrag af, niet het kind. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Preventief; wat doen wij als school nog meer op gebied van schoolveiligheid?

We besteden aandacht aan de gouden, zilveren en bronzen weken. Dit heeft met de groepsdynamiek te maken. Het doel is om van de klas een groep te maken. De gouden weken vinden plaats aan het begin van het schooljaar en staan in het teken om de kinderen weer kennis met elkaar te laten maken en routines op te bouwen. De zilveren weken vinden plaats na de kerstvakantie en hierin staat het versterken van een positieve groepssfeer centraal. In de laatste weken van een schooljaar (de bronzen weken) staat het afscheid nemen van het schooljaar op de agenda en vieren we prestaties met de leerlingen.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de [Kwaliteitskaart groepsvorming](#)

We nemen vanaf groep 6 de vragenlijst sociale veiligheid af. Hierin kunnen de kinderen aangeven hoe zij de sociale veiligheid beleven. We bekijken de uitkomst van deze vragenlijsten en bekijken welke aandachtspunten er liggen en hoe we dit gaan aanpakken.

We werken met het IEP LVS. Hierin nemen we Hart en Handen af in de groepen 1 tot en met 8. Dit gebeurt 2 keer per jaar. (alleen 1x voor de groepen 8). De uitslag hiervan kunnen de leerlingen en ouders zien op het rapport. De leerkrachten bespreken dit tijdens de oudergesprekken.

Ook vinden er klassenbezoeken plaats op gebied van pedagogisch klimaat. Deze worden uitgevoerd door directie en IB. We proberen de schoolveiligheid als onderwerp levend te houden door dit op teamvergaderingen te bespreken. We nemen dit onderwerp als school serieus en proberen ouders hierbij te betrekken door bijvoorbeeld voorlichting over schoolveiligheid te organiseren waarbij er de mogelijkheid is om met elkaar in gesprek te gaan. Wij als school vinden wij een actieve samenwerking met ouders op dit gebied belangrijk.

Tijdens een schooldag zijn er pauzes waarbij buiten wordt gespeeld. De leerkrachten lopen rondes en houden toezicht. Wanneer er conflicten zijn, zal de leerkracht ondersteuning bieden. Eventueel kunnen er mediators worden ingezet. Dit zijn leerlingen die getraind zijn op kleine conflicten tussen leerlingen op te lossen. Wanneer er ruzies ontstaan, zal de leerkracht de situatie met de leerlingen oplossen.

School neemt tevens deel aan wijkoverleggen. Bij deze overleggen zijn medewerkers van de gemeente, politie en buurtscholen aanwezig. Hierin wordt de school op de hoogte gebracht van veiligheid in de buurt en brengt school veiligheidssituaties in om zo met elkaar ervaringen uit te wisselen en advies te krijgen over hoe te handelen.

Evaluatie

Jaarlijks evalueert het team in juni aan de hand van de incidentenregistratie en de resultaten van de veiligheidsvragenlijsten of dit protocol effectief is en waar aanpassingen nodig zijn. Dit vindt plaats onder leiding van de anti-pestcoördinator.